

Jens Henrik Jensen

Pelgrim

Oxen 6

A.W. Bruna Uitgevers

1

Papa.

Ondanks zijn lijden overtrof dat woord alles. Het was het wachtwoord dat alle schaduwen uit de hel verdreef omdat het de deur naar het licht en het leven opende. De plek waar hij nu naar binnen was gegaan, waarna hij liep en liep en liep.

Niets in het universum was contrastrijker dan het heden in vergelijking met het recente verleden dat achter de vergrendelde deur had plaatsgevonden.

Het was dag tegenover nacht. Het was vrijheid tegenover gevangenschap. Het was het kwetsbare plasma en de zachte delen van het leven tegenover het geharde staal.

Hij zag het zwaard voor zijn geestesoog glanzen en voelde de krachtsinspanning als een fantoompijn in zijn rechterarm. De houw van het tweesnijdende lemmeet. Schuin naar beneden. De lange gapende wond die het veroorzaakte. De fontein van bloed en de glinsterende ingewanden die uit de buikholte werden geperst en die zijn tegenstander door de bizarre, scheve en veel te zware ballast op zijn knieën dwong.

Hij omklemde het handvat van het zwaard en staarde naar zijn rechterhand. Die kneep krachtig in... niets...

Hij opende zijn hand en strekte zijn pijnlijke vingers.

De weldadige zonnestrallen vonden hun weg door de luchtige sluierwolken en verwarmden zijn gezicht terwijl ze over het grindpad liepen. April was nooit helemaal te vertrouwen, maar de afgelopen dagen waren prachtig geweest. De omgeving was vol leven.

‘Papa?’

Hij liet het woord opnieuw gewichtloos tussen hen in zweven. Gevormd van maar vier letters vormde het de dragende structuur van zijn leven. Het was de pilaar die alles droeg. Maar twee medeklinkers die elk werden gevolgd door een klinker, en zo'n vanzelfsprekendheid dat de meesten het woord waarschijnlijk nauwelijks opmerkten.

Hij deed dat wel.

De p, de a, de p en opnieuw de a waren een viereenheid die samen een onderstroom van kracht creëerden die door hem heen vloeide en hem in staat stelde om zonder te bezwijken naar het eind van de wereld te lopen.

Hij kon de stilte niet langer rekken. 'Wat is er?'

'Waarom heet het eigenlijk de Hærvejen? Is het een weg die voor soldaten gemaakt is of zo?'

'Heb je die naam nog nooit gehoord?'

'Nee. Moet dat dan?'

'Heb je op school helemaal niets over de Hærvejen geleerd?'

'Nee.'

'Vreemd, dat begrijp ik niet... De Hærvejen is beroemd. Een deel ervan is al vierduizend jaar oud. Hij loopt helemaal door Jutland en volgt de waterscheiding langs de Jutlandse heuvelrug. Van daaruit kun je...'

'De waterscheiding?'

Hij glimlachte onwillekeurig.

'Een waterscheiding is een soort grenslijn vanwaar het water naar het oosten of naar het westen stroomt. Als je vroeger op een heuvelrug liep, had je het grote voordeel dat je niet veel grote rivieren hoefde over te steken of moeilijke moerasgebieden hoefde te doorkruisen. Vroeger bevatte de natuur grote hindernissen voor de mensen.'

'Hadden de soldaten daar ook problemen mee?'

'Er zijn legers geweest die de weg gebruikten als ze naar het noorden of het zuiden marcheerden, maar in werkelijkheid was het voornamelijk een handelsweg. Het wordt ook wel de Studevejen genoemd.'

‘Wat betekent...’

‘Een *stud*?’ Hij glimlachte. ‘Een stud is een koe, een os. Het vee werd over deze weg gedreven. Hij loopt helemaal naar Duitsland en zelfs een stukje door Noord-Duitsland, in de buurt van Hamburg. In Duitsland wordt de weg *der Ochsenweg* genoemd.’

‘Serieus? Dat is echt gaaf, man... Je zou dus eigenlijk kunnen zeggen dat we over onze eigen weg lopen, papa... De Oxenweg.’

‘Inderdaad, Magnus, zolang je maar niet beweert dat je naast een koe loopt.’ Hij lachte, sloeg zijn arm om zijn vijftienjarige zoon heen en trok hem tegen zich aan.

Op dit moment was hij de gelukkigste man ter wereld. Hij had een zoon. Of eigenlijk had hij hem teruggekregen. En nu liepen ze hier.

Vader en zoon.

Ze liepen zwiingend naast elkaar of praatten over van alles en nog wat. Ze maakten grappen en voerden serieuze gesprekken. Precies zoals het hoorde.

Vader en zoon. Zij aan zij in de zon op een grindpad dat hen verder het voorjaar in leidde.

Hij bevond zich midden in een transformatie, net als een rups. Hij werkte zich moeizaam uit het harnas van de krijger.

Bij elke stap van zijn pelgrimstocht liet hij een vreselijk strenge winter een beetje verder achter zich en was hij in staat om langzaam een nieuw stadium te betreden.

Als vader.

Hij wist nog niet of het hem zou lukken of dat hij opnieuw zou falen.

2

Pittoresk als een lange reeks met elkaar verbonden ansichtkaarten liep de dertig kilometer lange, kristalheldere rivier de Verzasca door de Zwitserse Alpen, van de bron bij Pizzo Barone tot de monding in het Lago Maggiore.

De loop kon grofweg in drieën worden verdeeld: het bovenste deel was gemakkelijk toegankelijk voor iedereen met belangstelling voor watersport. Het middelste deel was iets uitdagender en het populairst, vooral onder de duizenden liefhebbers van kajakken die elk jaar massaal toestroomden. En het onderste deel was alleen geschikt voor avonturiers met sterke zenuwen en veel ervaring.

Op dit stuk denderde de Verzasca met een razende snelheid voort. Het *white water*, zoals de internationale term luidde, was onmiskenbaar; schuimende stroomversnellingen persten het water door smalle kloven en langs verraderlijke rotsblokken, waarna het via de talloze watervallen in de afgronden stortte.

Aan het begin van het onderste deel stond een man met zijn handen in zijn zij en niet gehinderd door de stromende regen op de oever op zijn beurt te wachten. Hij stond op enige afstand van de groep mensen in wetsuits en helmen, die naast korte, wendbare kajaks stonden. De volledige uitrusting was felgekleurd, bij voorkeur fluorescerend.

Misschien stond de man een beetje apart omdat hij duidelijk de oudste van de groep was. Zijn naam was Fabian Stadler, hij was tweeënvijftig jaar, had een gemiddelde lengte en zijn gele wetsuit zat strak rond zijn gespierde, goedgetrainde lichaam.

Fabian Stadler was een bekend gezicht in de kringen van kleurrijke kajakavonturiers. Net als surfers en windsurfers behoorden deze sporters tot een soort broederschap die met enorm veel enthousiasme de wereld rondreisde om de moeilijkste rivieren – en zichzelf – uit te dagen.

Natuurlijk had de sport van deze groep ook een Engelse naam: *extreme kayaking*.

Deze discipline beschrijven als de jacht op een adrenalinekick leek een ernstig understatement als je eenmaal had gezien hoe de witte, schuimende watermassa's een persoon en diens kajak konden opslokken, om er daarna getuige van te zijn hoe ze zich toch aan de greep van de rivier wisten te ontworstelen.

Fabian Stadler keek op zijn horloge, waarschijnlijk om het tijdsinterval dat de kleine bootjes aanhielden voordat ze vertrokken in de gaten te houden.

Fabian Stadler had dit traject al meerdere keren gevaren. Hij hoefde niet lang te reizen om de Zwitserse regio Ticino, waar Italiaans werd gesproken, te bereiken omdat hij in Zürich woonde. Maar hij was natuurlijk nog gevaarlijkere uitdagingen aangegaan, zoals Little White Salmon in de staat Washington, Clendinning in British Columbia en Santo Domingo in Chiapas, Mexico. Daar was hij heelhuids uit gekomen.

Maar overmoed en ook kleine fouten konden fataal zijn. Ook in de Verzasca.

Misschien dacht hij daarover na terwijl hij geduldig naast zijn oranje kajak van het merk Dagger stond te wachten.

Aan de overkant van de rivier lag een man in een grijs regenpak, waardoor hij volledig versmolt met de rotsen waarachter hij zich verstopte. Hij lag op zijn buik en volgde de groep kajakkers aan de overkant al geruime tijd door zijn verre kijker.

Af en toe gaf hij de stand van zaken via zijn portofoon door. Toen Fabian Stadler zich begon voor te bereiden, meldde hij zich opnieuw: 'Post 1: iedereen stand-by. Alfa maakt zich klaar. Ik herhaal: Alfa maakt zich klaar.'

De boodschap werd in het Engels doorgegeven en werd met geconcentreerde gezichtsuitdrukkingen op de andere twee locaties langs de rivier ontvangen, waarna ze hun posities innamen.

De man in het regenpak liet zijn verrekijker heel even zakken en veegde zijn gezicht droog. Daarna hervatte hij zijn observaties zonder acht op de regen te slaan.

Het slechte weer zorgde ervoor dat er bijna geen toeschouwers of nieuwsgierige toeristen langs het traject stonden; een onbekende factor die tot het afbreken van de missie had kunnen leiden.

Eindelijk gleed Fabian Stadler de rivier in en begon energiek te peddelen.

‘Post 1: Alfa take-off. Ik herhaal: Alfa take-off.’

Post 2 en post 3 bevestigden allebei dat ze de boodschap hadden ontvangen en drukten tegelijkertijd op hun stopwatch. Post 2 had maar één taak: een melding doorgeven als Stadler langspeddelde. Dat zou hij over ongeveer vijf minuten en dertig seconden doen.

Vanaf dat moment had hij nog tweeënhalve minuut te leven, oftewel honderdvijftig seconden.

Post 3, een man met een rood gezicht in regenkleding, stond op een vlakke rots bij de plek die ze zorgvuldig hadden uitgekozen. Hier stortte het water over een klif en vormde een ongeveer tien meter hoog waterval. Niet de hoogste, maar de toegang was bijzonder moeilijk. De waterval eindigde in een diepe poel waar de watermassa’s woest kolkten voordat de rivier zijn weg vervolgde en de stroom weer versnelde.

De man op de rots maakte een paar cirkelvormige bewegingen met zijn geheven rechterhand. Het signaal zorgde ervoor dat twee kikvorsmannen in het water gleden en hun posities innamen.

Vanaf dat moment kropen de minuten voorbij, totdat post 2 eindelijk zijn melding doorgaf. De kikvorsman aan de rechterkant van de poel trok aan een touw en een fijnmazig net dat

aan de overkant was vastgemaakt, verscheen een paar meter verder aan de oppervlakte, op de plek waar het water met een enorme kracht neerkwam.

Beide kikvorsmannen hielden de man op de oever nauwlettend in de gaten. Hij telde met behulp van handgebaren af. Vervolgens richtten ze hun aandacht geconcentreerd op de klif.

Even later zagen ze de punt van de kleine oranje kajak, die met een krankzinnige snelheid op hen afstormde terwijl de man in het gele pak zijn evenwicht perfect bewaarde en de peddel in zijn gestrekte armen boven zijn hoofd hield.

Meteen na de landing in de poel raakte de kajak verstrikt in het net en kantelde. Onder normale omstandigheden was het niet moeilijk om onder water een draai met het kleine bootje te maken, maar de gele gestalte slaagde daar niet in.

Twee sterke armen trokken de man uit de kajak, grepen hem vast, weerstonden de opwaartse kracht van het reddingsvest en trokken hem mee de diepte in, naar de bodem van de poel, die zich negen meter onder hen bevond.

De gele gestalte stopte al snel met zich verzetten. Nu kwam de andere kikvorsman erbij, waarna ze deden wat hun was opgedragen.

Ze sloegen het hoofd van hun slachtoffer hard tegen de rotsen, zowel op de plekken die beschermd werden door de helm als het gezicht. Nadat ze hetzelfde met de armen en benen van de man hadden gedaan, lieten ze hem los en zagen ze dat de stroming snel grip kreeg op het levenloze, gele lichaam en het meevoerde.

Mission accomplished.

3

Het knetteren van het vuur was het enige geluid dat zijn gedachten begeleidde. Het was laat in de avond en de schemering daalde neer boven het landschap.

Ze hadden hun kamp aan de rand van een groepje bomen opgeslagen. Onder hen lag de open vlakte die tot de Hjarbækfjord liep en aan de rechterkant de monding van de Skals Å, die ze een paar uur geleden via de oude spoorwegbrug waren overgestoken.

‘Papa?’

Hij staaarde in de vlammen en dacht na. Het was het eerste woord dat hij hoorde toen hij een jaar geleden wakker werd in het ziekenhuis. Dat kleine woordje had meer kracht dan iets anders in het helingsproces dat achter hem lag. En voor hem.

‘Hmm...’

‘Moet ik echt morgen die fucking trein naar huis nemen? Ik kan het gewoon niet. Ik kan het niet verdragen. We hebben het zo gaaf, alleen jij en ik. Kun je mama bellen om te vragen of ik nog een dag of twee mag blijven? Please...’

Magnus boog zich naar hem toe en sloeg zijn arm om de schouders van zijn zoon. Deze fantastische, kwetsbare jongen onderging ook een transformatie. Zijn schouders werden breder en sterker. Zijn stem werd dieper. De schaduw op zijn bovenlip werd steeds duidelijker. En zijn gedachten gingen, zoals de bedoeling was, als een slinger heen en weer. Het ene moment terug naar het land van zijn jeugd, het volgende moment naar verbazingwekkend volwassen terrein.

‘Dat kan helaas niet, knul. Afspraak is afspraak.’

‘Maar papa... Begrijp je het niet? Ik wil niet naar huis.’

‘Ik beloof je dat er nog genoeg andere keren komen. We kunnen bij elkaar zijn en genieten tot je over een jaar of twee geen zin meer hebt om bij je oude vader te zijn. Of misschien gebeurt dat donderdag al.’

‘Dat gaat niet gebeuren. Ik vind het heel leuk om bij je te zijn, papa. Je bent cool. Daarom zeg ik dat je mama moet bellen. Zeg tegen haar dat we verdergaan. Yolo, toch?’

‘Jolo? Eh... Ik weet niet zeker wat...’

‘Grijp je kans, full speed. Yolo. Bel haar.’ Magnus haalde zijn telefoon tevoorschijn en hield hem Oxen voor.

‘Oké, ik snap het. En toch ook weer niet. Dat van dat jolo niet...’

‘Y-o-l-o. *Come on. You only live once.*’

‘Aha, nu valt het kwartje.’

‘Wat voor kwartje?’

‘Dat is gewoon iets wat mensen zeggen. Net als yolo.’

‘Maar een kwartje bestaat helemaal niet.’

‘Vroeger wel. Net als een dubbeltje. Toen ik een kind was.’

‘*Oh my god*, jij bent echt oud, papa.’ Magnus schudde zijn hoofd lachend.

‘Bedankt, maar ik bel mama niet. Basta. Let jij op het vuur? En wil je de ketel eruit halen?’

Magnus stond op, stak een stevige tak door het handvat van de ketel, tilde hem uit het vuur en zette hem bij zijn voeten. Daarna pakte hij een bundel twijgen, legde ze voorzichtig in de vlammen zonder zich iets aan te trekken van de vonkenregen en ging weer naast hem zitten.

Oxen schepte een flinke hoeveelheid cacaopoeder in de twee thermosbekers.

‘Doe jij er water bij, Magnus?’

Magnus knikte en vouwde hun theedoek dubbel voordat hij hem op het gloeiend hete handvat legde, kokend water in hun bekers schonk en met de lepel roerde.

Hij observeerde elke beweging van zijn zoon discreet. Het

waren rustige, zekere bewegingen, zonder enige twijfel of aarzeling. Magnus had veel geleerd tijdens de twee dagen dat ze samen hadden gelopen en nagenoeg onder de open hemel hadden geslapen, alleen beschermd door het groene zeildoek dat ze tussen een paar bomen hadden gespannen.

‘Is het hier niet prachtig?’ vroeg hij.

Magnus knikte zwijgend en proefde voorzichtig van zijn warme chocolademelk.

‘En stil. Ik hou van stilte.’

Magnus knikte opnieuw. ‘Papa?’

‘Ja?’

‘Je hebt overal gelopen, op Seeland en Funen en allerlei andere plekken, en zelfs in Zweden. Waarom loop je eigenlijk zo fucking veel?’

‘Zoals ik je gisteren al vertelde hou ik ervan om buiten te zijn, om in beweging te zijn. Het doet me denken aan de tijd waarin ik een commando was.’

‘Nee, dat is fake. Ik vraag naar de échte reden, papa.’

Hij haalde zijn schouders op en blies in zijn beker. ‘Ik denk dat ik...’

‘Om te vergeten, nietwaar?’ onderbrak Magnus hem. ‘Om te vergeten wat er een jaar geleden allemaal gebeurd is.’

Oxen knikte langzaam. ‘Dat is een verstandige conclusie, knul. Zoals je weet was het heel heftig...’ Hij aarzelde.

Magnus wist dat hij tijdens het onderzoek naar een zaak die was begonnen met een serie mysterieuze moorden op oorlogsveteranen gevangen had gezeten in een kelder. Hij wist ook dat hij was mishandeld en uiteindelijk tijdens de politieactie om hem te bevrijden was neergeschoten.

Daarentegen wist hij niets over de duistere krachten die een gruwelijke en winstgevende onderneming onder een oude steenfabriek hadden geleid. Hij wist niets over het bizarre universum in de kelder van de hel waarin verdorven mensen kwamen die zich achter angstaanjagende dierenmaskers gedroegen als... dieren. Hij wist niet dat ze voorkwamen op een

geheime lijst met steenrijke gasten die regelmatig werden uitgenodigd voor uitgelezen wijnen en elke gewenste vorm van seks, wat de opmaat was naar het hoogtepunt van de avond: gevechten op leven en dood tussen gevangen mannen in een kooi. Gevechten waarbij gasten grote bedragen op een winnaar konden inzetten terwijl ze werden vermaakt.

Dat wist Magnus allemaal niet. Het was kennis voor volwassenen.

Of liever gezegd: zelfs volwassenen waren te klein om die dingen te weten.

Magnus zou nooit te weten komen wat er echt in de oude steenfabriek was gebeurd en daarom moest hij zijn woorden zorgvuldig kiezen.

‘Zulke ervaringen wil je het liefst vergeten. Je wilt dat het zo min mogelijk ruimte in je hoofd inneemt. In die zin heb je gelijk. Het is om te vergeten. Als je loopt, laat je iets achter terwijl je naar de horizon kijkt, naar iets nieuws, iets onbekends, iets waarvan je hoopt dat het beter is. Misschien niet perfect, maar het liefst veel beter. Zo voelt het in elk geval voor mij. Het is zo heerlijk om gewoon te lopen, om de hele tijd de ene voet voor de andere te zetten.’

‘Zie je wel? Je bent ontmaskerd,’ zegt Magnus met een glimlach.

‘Ik vind ook dat je veel helderder denkt als je loopt. Alles stroomt door, niet alleen door je lichaam maar ook door je hoofd. Heb jij dat ook gevoeld?’

‘Nee.’

‘Misschien kun je me vergelijken met de pelgrims die hier lang geleden liepen. De Hærvejen was ook een pelgrimsroute. Een pelgrim is iemand...’

‘Ja, ja, dat weet ik. Dat is toch iemand die naar heilige plekken liep?’

‘Inderdaad. In de middeleeuwen waren overal pelgrims. Degenen die hier liepen waren misschien op weg naar Jeruzalem, Rome of Santiago de Compostela in Spanje. Daar waar de Ca-

mino naartoe gaat. Heb je weleens van de Camino gehoord?’

‘Jazeker, mama zegt soms dat ze de Camino graag wil lopen.’

‘Maar je kon als pelgrim ook op weg zijn naar andere plekken, misschien naar een heilige bron in de buurt of ver weg. Dat deden de christenen. Het had altijd iets met religie te maken. Voor katholieken was het een boetedoening. Ze moesten bijvoorbeeld een pelgrimstocht maken omdat ze gezondigd hadden en dat goed moesten maken.’

‘Echt waar? Als ze iets bij de Aldi gestolen hadden, konden ze dan veroordeeld worden om helemaal naar Jeruzalem te lopen?’

‘Zo eenvoudig was het waarschijnlijk niet. En de Aldi? Denk je dat de Aldi in die tijd bestond?’

Magnus schudde zijn hoofd ongelovig. ‘Come on. Het was maar een grapje.’

‘Er zijn ook veel katholieken die nog steeds naar Lourdes in Frankrijk reizen. Daar komen elk jaar miljoenen mensen. In Lourdes is een heilige bron waarvan wordt gezegd dat het water genezende of verlichtende krachten heeft. Veel ernstig zieke mensen gaan daarnaartoe. Sommigen hebben kanker, anderen hebben een of andere handicap, en ze hopen allemaal op een wonder.’

‘Moeten ze het water drinken of zo?’

‘Dat verschilt. Sommigen worden ondergedompeld in bassins, anderen vullen flessen met het heilige water en nemen het mee naar huis, of ze drinken het.’

‘Fucking crazy. Helpt dat dan? Nee toch?’

Hij haalde zijn schouders op. ‘Misschien voor sommigen. Geloof kan bergen verzetten, grote bergen. De kerk heeft een aantal genezingen erkend als de wonderen van Lourdes, maar de medische wetenschap zou waarschijnlijk resoluut nee zeggen.’

‘Echt? Heilig water? Ik geloof er geen snars van. Coke zero, please...’ In Magnus’ stem klinkt een vaste overtuiging door.

‘Moslims maken ook pelgrimstochten. De regels van de is-

lam stellen dat een moslim één keer in zijn leven naar Mekka moet reizen.'

'Waar ligt Mekka?'

'In Saudi-Arabië.'

'Oké, dus als je lid bent van de islam, dan is het een plicht om dat te doen?'

'De islam is niet iets waar je lid van wordt zoals van een plaatselijke voetbalclub. De islam is een religie waarin je gelooft. Een religie die je beoefent.'

'Oké, het zal wel.'

'De Denen zijn christenen, om precies te zijn protestanten.'

'Dat weet ik, papa. Ik heb tenslotte mijn confirmatie al achter de rug.'

Dat vergat Oxen regelmatig. Hij was natuurlijk niet uitgenodigd voor het feest. Het was ondenkbaar om zich samen met Birgitte in één ruimte te bevinden. De confirmatie had ook geen enkele betekenis voor hem, maar voor Magnus was het een grote dag geweest. Hij had duizend kronen in een envelop gestopt en had er een kaart bij gedaan met een tekst waarover hij zorgvuldig had nagedacht. Dat was...

'Geloof jij in God, papa?'

Hij glimlachte door die vraag. Wat zeiden ze ook alweer? Dat een kampvuur zijn eigen magie had?

'In God? Nee, knul, dat doe ik niet. Ik ben een atheïst, iemand zonder geloof.'

'Waarom niet?'

'Hmm... Omdat ik een soldaat ben.'

'Dat ben je niet meer.'

'Zelfs als je geen soldaat meer bent, blijf je het toch altijd. Ik heb zoveel ellende en narigheid gezien. Dat komt niet echt overeen met het idee dat er een God is en een hogere bedoeling met de dingen die er in het leven gebeuren. Wat is bijvoorbeeld het doel van kinderen die overlijden? Zij hebben tenslotte hun hele leven nog voor zich. Ik kijk er op een... hoe zal ik het zeggen... biologische manier naar. De mens staat boven-

aan de voedselketen. Niet vanwege onze kracht, maar vanwege onze intelligentie. We zijn gewoon het intelligentste organisme op aarde en daarom zijn wij degenen die de leiding hebben. En wij zijn ook degenen die uiteindelijk alles kunnen vernietigen. Heb je weleens van Darwin gehoord?’

‘Ja, dat is een stad in Australië.’

Hij glimlacht onwillekeurig.

‘Dat klopt, maar het is ook een Engelse wetenschapper van vroeger. Zijn volledige naam is Charles Darwin. Hij voer naar allerlei plekken op de wereld om te onderzoeken waar planten en diersoorten vandaan kwamen en hoe alles zich in de loop der tijd ontwikkeld heeft. Dat deed hij ook met de mens. Heb je de uitdrukking “survival of the fittest” weleens gehoord?’

‘Nee, maar heeft dat niet met overleven te maken?’

‘Het is een van de stellingen van Darwin en het betekent ongeveer dat organismen die het best aangepast zijn overleven. Dat geldt voor de mens, maar bijvoorbeeld ook voor de krokodil.’

‘De krokodil?’

‘Inderdaad. De krokodil is bij uitstek geschikt om te overleven. Het is een prehistorisch dier, maar terwijl dinosauriërs en alle andere wilde dieren het niet hebben overleefd, heeft de krokodil dat wel gedaan. Je zou kunnen zeggen dat het een duurzaam ontwerp is.’

‘Jij en je dieren, papa... Soms ben je gewoon een beetje gestoord.’ Magnus lachte.

‘Misschien heb je gelijk dat er een God is, maar het lukt mij niet om God aan mijn wereldbeeld toe te voegen. Waarom zou ik in Hem geloven als ik in de voedselketen, in ziekten en zo geloof? Ik geloof ook dat je zelf verantwoordelijk bent voor wat er gebeurt. Alleen jij bent verantwoordelijk voor je daden. Geloof je dan in God?’

Magnus zweeg even. ‘Tja... God is natuurlijk niet zomaar een random persoon in wie je kunt geloven of niet,’ zei hij vervolgens bedachtzaam. ‘Het heeft ook te maken met het Bijbel-

verhaal. Ik heb tot God gebeden toen ik klein was. Ik herinner me dat ik God vroeg om jou en mama weer bij elkaar te brengen. Later vroeg ik God om me mijn vader terug te geven. En uiteindelijk kwam je inderdaad...'

Hij gaf zijn zoon een knuffel terwijl de vlammen in elkaar overvloeiden, zodat hij zijn ogen discreet met de mouw van zijn shirt moest drogen.

Ze namen zwijgend kleine slokken van hun warme chocolademelk. De duisternis was allang ingevallen. Ze konden de fjord niet meer zien. Toch was er heel veel dat je wel duidelijk kon zien als het donker was.

'Ik vraag me iets af,' zei Magnus na een tijdje. 'Heb jij iets tegen moslims?'

'Nee. Waarom vraag je dat?'

'Veel mensen hebben dat wel. En jij hebt oorlog tegen ze gevoerd, en ze hebben je kameraden verwond en gedood, niet-waar?'

'Zo zie ik dat helemaal niet. De vijand is een deel van een beweging of organisatie die ons en de waarden waarvoor we staan wil bestrijden. Zoals Osama bin Laden en Al Qaida destijds met de torens in New York, en later de taliban en IS. Een moslim is géén vijand. En een katholiek trouwens ook niet.'

'Ik ken een paar moslims die heel cool zijn.'

'Uiteraard.'

'Veel moslims zijn naar Denemarken gevlucht vanwege de oorlog in hun land.'

'Precies.'

'Ik ken een moslim die Ayla heet.'

'Een meisje?'

'Eh... Ja... Eh... Ik ken haar eigenlijk best goed.'

'Vind je haar leuk?'

Magnus haalde zijn schouders op. 'Eigenlijk wel.'

'Hebben jullie verkering?'

'Nee, dat niet. Soms ghost ze me ineens. Dat is niet...'

'Ghost? Wat bedoel je daarmee?'

‘Snap je dat niet? Dat is als je plotseling niet zo interessant meer bent als je dacht. Je bent bijna een spook. Min of meer lucht en dat is heel... weird. En als ik dan niet meer zo geïnteresseerd ben, is zij wel weer geïnteresseerd. Het is nogal *fucked up*. Herken je dat?’

‘Het klinkt bekend.’

‘Heb jij na mama een vriendin gehad, papa?’

‘Niet echt.’

‘Het betekent eikenhout.’

‘Wat?’

‘Ayla.’

‘Eikenhout?’

‘Ja.’

‘Hard hout.’

‘Het is typisch iets voor jou om zoiets te zeggen.’

‘Hmm.’

‘Je vindt het dus oké?’

‘Wat vind ik oké?’

‘Dat ik een moslimvriendin heb... of misschien krijg.’

‘Natuurlijk.’

‘Oké, dan weet ik dat. Maar goed, we hadden het over lopen. Jij loopt, niet omdat je christelijk bent of omdat je gezondigd hebt, maar om iets achter je te laten, toch? Misschien is er iets gebeurd wat je me niet verteld hebt? Ik heb me afgevraagd of je dingen voor me achtergehouden hebt.’

‘Ik heb alles verteld. Maak je daar maar geen zorgen over. Zullen we gaan slapen?’

‘Nog even. Ik moet morgen naar huis. Vind jij.’

Magnus draaide het mes per ongeluk in de wond. Religie of niet, hij had in zijn eigen ogen gezondigd. Hij had onschuldige mensen gedood. En als ze morgen in Viborg aankwamen, waar hij Magnus op de trein zou zetten en daarna op een onbekende deur zou kloppen, wat dan? Moest hij boete doen? Of was er hoop op een druppel uit de heilige bron in Lourdes?

‘Maar papa, als het geloof je niet interesseert, hoe kan het dan dat je er zoveel van weet? Heb je erover gelezen?’

‘Nee, ik lees niet veel. Ik heb het waarschijnlijk van de televisie. Ik hou ervan om naar programma’s te kijken waar je wijzer van wordt. Documentaires, geschiedenis, feiten en zo.’

‘En dieren. Het is hilarisch hoeveel jij met dieren hebt.’ Magnus schudde glimlachend zijn hoofd.

‘Precies. Dieren... Wacht eens! Het is volgens mij al een hele tijd geleden dat we samen naar de dierentuin geweest zijn.’

Ze lachten allebei luidkeels.

Magnus dronk zijn beker leeg en keek plotseling met een ernstige blik naar hem. ‘Er is nog iets anders, papa... Iets waarover ik veel nagedacht heb... Waanzinnig veel. Over jou en mama. Er is iets wat ik niet begrijp. Hoewel jullie misschien niet goed bevriend zijn... Mama bracht me naar jouw kamer toen je in het ziekenhuis lag, maar ze wilde niet mee naar binnen. Ze ging naar beneden en wachtte in de hal. Elke keer. En ze zag er helemaal niet verdrietig uit. Ze was alleen... ernstig. En zelfs toen je bijna doodging speelde ze tennis, zoals altijd, en ging ze met een vriendin naar een bar... En als ik erover nadenk, kan ik me niet herinneren dat ze ooit iets goeds over je gezegd heeft. Dat begrijp ik niet. Hoe kan dat, papa?’

Magnus keek hem doordringend aan, zoals vijftienjarigen kunnen doen. Er was geen weg terug.

‘Heb je het aan haar gevraagd?’

‘Ja, maar ze werd boos en gaf geen normaal antwoord.’

Als hij zijn zoon de waarheid vertelde, zou dat enorme gevolgen hebben. Magnus had zijn vader weliswaar terug, maar zou zijn moeder dan hoogstwaarschijnlijk kwijtraken. Niet fysiek, maar toch... Het verhaal over Birgittes verraad zou het beeld dat hij van zijn moeder had vernietigen. Ze had op een koude en cynische manier een misdaad gepleegd en had zich heel lang geleden laten kopen door de mensen die destijds tegen hem samenspannen. Hij kon er nog steeds voor zorgen dat

ze naar de gevangenis ging, maar dat wilde hij niet. Hij wilde niet dat Magnus zijn moeder kwijtraakte. Magnus zou nooit achter de waarheid komen, want de waarheid zou veel te veel vernietigen.

‘Als volwassenen gaan scheiden, ontstaat er soms een situatie waarin ze gemeen tegen elkaar zijn, heel gemeen. Dan doen en zeggen ze dingen die ze zich niet hadden kunnen voorstellen. Jouw moeder en ik waren het over bijna alles oneens. Daarom deden we gemeen tegen elkaar. Daarnaast kreeg ik PTSD. Ik heb je uitgelegd wat dat is, weet je nog? Dat maakte het er niet beter op. Alles werd op de spits gedreven. We werden zulke vijanden van elkaar dat we nooit meer vrienden kunnen worden. Dat is verdrietig, maar het is niet anders. Daarom denk ik dat het haar niet zoveel kon schelen dat ik misschien dood zou gaan en...’

‘En stel dat mama dood zou gaan?’

‘Eerlijk gezegd, knul, zou dat geen grote verandering in mijn leven betekenen.’

Magnus knikte langzaam. ‘Ik vind het jammer, ontzettend jammer zelfs dat jullie dat niet kunnen oplossen,’ zei hij. ‘De ouders van een van mijn vrienden zijn ook gescheiden, maar toch vierden ze zijn verjaardag samen en waren ze allebei bij zijn confirmatie.’

‘Sommige mensen kunnen veel beter met zoiets omgaan dan andere. Jouw moeder en ik zijn er heel slecht in. Helaas... En nu denk ik dat het bedtijd is. We moeten morgen vroeg op.’

Hij kon onder het zeil door kijken en zag de sterren aan de hemel staan. Ze bevonden zich in het nu. Vader en zoon, naast elkaar in hun slaapzakken. Alles wat hieraan was voorafgegaan, was op dit moment volkomen onbelangrijk.

Zelfs het feit dat hij morgen op een vreemde deur zou kloppen en dat hem daarachter een massieve muur van ongemak te wachten zou staan, kon hem op dit moment niet schelen.

Het laatste waaraan hij dacht, waren flarden van hun ge-

sprek. Het beste gesprek in lange tijd. Misschien wel het beste ooit...

Hij viel in slaap met de rustige ademhaling van Magnus in zijn oren.